

T.C.
TİCARET BAKANLIĞI

2025 AİLE YILI

Sayı : E-69602026-610-00110795678 - 111175781
Konu : Soru Önergesi (7/29149)

08.07.2025

7/29149
GK 176

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 13.06.2025 tarihli ve 43452547-120.07.04-E.1643997 sayılı yazınız.

İlgide kayıtlı yazıları ekinde yer alan, Mersin Milletvekili Sayın Mehmet Emin EKMEN tarafından verilen 7/29149 sayılı yazılı soru önergesinin cevabı hazırlanarak ekte sunulmuştur.

Bilgilerini ve gereğini arz ederim.

Prof. Dr. Ömer BOLAT
Bakan

Ek : Soru Önergesi Cevabı (4 sayfa)

Bu belge güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu: CD5899CF-E813-482E-B70B-78FE732117FB

<https://www.turkiye.gov.tr/ticaret-bakanligi-ebys>

Adres: Üniversiteler Mah. Dumlupınar Cad. No:151 Çankaya/ANKARA

Telefon No: (0312) 449 13 37 Faks No: (0312) 449 1341

e-Posta: stratejisoruonergeleri@ticaret.gov.tr

İnternet Adresi: www.ticaret.gov.tr

KEP Adresi: stratejigelistirmebakanligi@gtb.hs01.kep.tr

Ayrıntılı bilgi için:

Soru Önergeleri Birimi

Telefon No: (0312) 449 13 37

T.C.
TİCARET BAKANLIĞI

Mersin Milletvekili Sayın Mehmet Emin EKMEN'e Ait 7/29149 Sayılı Yazılı Soru Önergesine İlişkin Cevaplar:

Bakanlığımız görev ve yetki alanına giren hususlar itibarıyla önergenize ilişkin cevaplarımıza aşağıda yer verilmiştir:

1-10) Sanayicilerimizin ithalat baskısına karşı rekabet gücünü artırmak, yerli üretimi desteklemek ve bu sayede cari açığın azaltılmasına katkı sağlamak amacıyla, Bakanlığımızca çeşitli düzenlemeler yürürlüğe konulmaktadır. Bu kapsamda, Avrupa Birliği (AB) ülkeleri ile Serbest Ticaret Anlaşması (STA) imzalanan ülkeler hariç olmak üzere, ithal edilen tekstil ve konfeksiyon ürünleri için İlave Gümrük Vergisi (İGV) uygulaması bulunmaktadır. Söz konusu uygulama, iplik, mensucat, hazır giyim ve ayakkabı gibi ürün gruplarını kapsamaktadır.

İGV oranları belirlenirken yerli üretimin desteklenmesi ve sektör içi dengelerin korunması hedeflenmekte; hammadde, ara mamul ve nihai ürünler arasında farklı oranlar gözetilmektedir. Bu çerçevede, ara mamullerde daha düşük, nihai ürünlerde ise daha yüksek oranlar uygulanarak iç piyasadaki üretici firmaların korunması amaçlanmaktadır.

Bakanlığımızca tekstil ve konfeksiyon sektörünün istihdamı ve anılan sektörün ihracatımıza katkısının büyük önem arz ettiği kıymetlendirilmektedir. Bu kapsamda yerli üretim dalının rekabet gücünü artırmak amacıyla alınan önlemler bir yandan istihdamın korunmasına hizmet ederken diğer yandan yeni istihdam alanlarının oluşturulmasına imkân tanımaktadır.

Bu kapsamda, 16/10/2023 tarihli ve 32341 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 7709 sayılı İthalatta İlave Gümrük Vergisi Uygulanmasına İlişkin Kararda Değişiklik Yapılmasına Dair Karar ile iplik, kumaş ve konfeksiyon sektöründeki mevcut İGV oranlarına iplikte 5 puan; kumaşta 7 puan ve konfeksiyon ürünlerinde 9 puan ilave edilmiştir. Böylece, hazır giyim ürünlerinin ithalatında yaklaşık olarak %51 oranında gümrük vergisi tesis edilmiştir.

Ayrıca, saraciye eşyası ithalatında ise hâlihazırda %20 ila %30 arasında uygulanan İGV oranları, bu ürün grubundaki ithalat artışı dikkate alınarak yeniden değerlendirilmiştir. Bu kapsamda, 31/12/2024 tarihli ve 32769 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 9392 sayılı İthalatta İlave Gümrük Vergisi Uygulanmasına İlişkin Kararda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Karar ile İGV oranlarına 9 puan ilave edilmiş ve yeni oranlar %29 ile %39 arasında olacak şekilde uygulanmaya başlanmıştır.

Bakanlığımızca tekstil ve hazır giyim sektöründe faaliyet gösteren firmaların rekabet gücünü artırmak ve finansal sürdürülebilirliğini sağlamak amacıyla çeşitli tedbirler alınmaktadır. Bu kapsamda alınan tedbirlerin, sektör üzerindeki etkilerinin izlenebilmesi ve gerekli güncellemelerin yapılabilmesi amacıyla düzenli olarak etki analizleri de yürütülmektedir.

Bunun yanı sıra, Türkiye ve Avrupa Birliği (AB) üyesi ülkelerde üretimi bulunmayan ya da yetersiz olan hammadde ve ara girdi niteliğindeki sanayi ürünlerinin gümrük vergileri, Gümrük Birliği çerçevesinde geçici olarak askıya alınabilmekte veya tarife kontenjanları açılarak sıfırlanabilmekte ya da indirimli oranlara tabi tutulabilmektedir. Bu kapsama giren ürünler, İthalat Rejimi Kararı'nın "V Sayılı Gümrük Vergisi Askıya Alınan Sanayi Ürünleri" listesinde ve her yıl yayımlanan tarife kontenjanı kararlarında yer almaktadır.

Türkiye'nin kalkınmasına, istihdamına ve ihracatına önemli katkıda bulunan tekstil ve hazır giyim sektörü Bakanlığımızca hem doğrudan firmalara yönelik desteklerle hem de iş birliği kuruluşları marifeti ile dolaylı olarak desteklenmektedir.

Bakanlığımızca, yurtdışına açılma sürecinde firmalara her safhada destek sağlanması ve firmaların uluslararası pazarlarda rekabet gücü kazanmaları amacıyla bütüncül bir bakış

açısıyla ihracata yönelik destekler sağlanmaktadır. İhracatın her aşamasında ortaya çıkan farklı ihtiyaçlara yönelik destek sağlama hedefi doğrultusunda, küçük ve orta büyüklükteki işletmelerden (KOBİ) başlamak üzere her ildeki, her seviyedeki ihracatçı firmanın; ihracat stratejisi oluşturma, yeni pazarlar edinme, bu pazarlarda tutunma, ihracat kapasitelerini geliştirme ve katma değerli, markalı ürün ihracatı gerçekleştirmeye yönelik harcamaları ve ihracatımızın sürdürülebilir artışının sağlanması için gerekli diğer faaliyetlere ilişkin harcamalar 5973 sayılı İhracat Destekleri Hakkında Karar kapsamında desteklenmektedir. Anılan karar çerçevesinde, mal ihracatına yönelik olarak 2024 yılında 17,6 milyar TL ödeme yapılmış; hizmet ihracatına yönelik olarak ise 7,1 milyar TL destek ödemesi gerçekleştirilmiş olup, 2025 yılında mal ve hizmet ihracatına yönelik devlet destekleri için yaklaşık 33 milyar TL bütçe ayrılmıştır.

Öte yandan, “Avrupa Yeşil Mutabakata Uyum Projesi Desteği” 23/02/2024 tarihli ve 32469 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Cumhurbaşkanlığı Kararı ile yürürlüğe girmiş olup, Genelge’nin 26/06/2024 tarihinde yayınlanmasıyla Responsible®- Sorumluluk Programı adı altında uygulanmaya başlamıştır. Responsible® Programı ile, firmaların kurumsal sürdürülebilirlik odaklı dönüşümü sağlayabilmesi için farkındalığının sağlanması, mevcut durum analizinin yapılması, mevcut durumun iyileştirilmesine yönelik yol haritasının oluşturulması ve firmaların ulusal ve uluslararası fonlara erişimin kolaylaştırılmasını teminen, firmalar tarafından alınan danışmanlık hizmeti giderlerine 5 yıl süresince %50 oranında ve toplam 13.645.000 TL destek sağlanmaktadır.

“2025 Yılı İhracat Eylem Planı”; 2028 yılına kadar 18 uzak ülkeye yönelik ihracatımızı 50 milyar dolara çıkarmayı hedefleyen “Uzak Ülkeler Stratejisi”; Körfez ülkeleri başta olmak üzere İslam ülkeleriyle ticari ilişkilerimizi güçlendirerek, 2028’e kadar İslam İşbirliği Teşkilatı üyelerinin ihracatımızdaki payını %30’a çıkarmaya yönelik faaliyetler, Türkiye’yi daha güçlü, rekabetçi ve sürdürülebilir bir ekonomik yapıya kavuşturma hedefi doğrultusunda oluşturulmuş uzun vadeli çalışmalarımızın başlıca örnekleridir.

İhracat Eylem Planı’ndaki ilk bölüm, Destekleme ve Fiyat İstikrar Fonu (DFİF) desteklerini, ikinci bölüm mal ihracatına yönelik destek mekanizmaları ile iyileştirmeleri, üçüncü bölüm hizmet ihracatına ilişkin destekleri, dördüncü bölüm ticaret diplomasisini, beşinci bölüm gümrüklerde alınacak ve ihracatı kolaylaştıracak tedbirleri, altıncı bölüm ise ihracatın finansmanını içermekte olup; Eylem Planı toplam 77 eylemden oluşmaktadır.

Bu kapsamda; Türk Eximbank’ın sağladığı krediler, ihracatçılarımızın finansman ihtiyacını karşılamada kilit bir rol üstlenmektedir. Türk Eximbank, 2023 yılında ihracatçılarımıza 42 milyar dolar, 2024 yılında ise 48,7 milyar dolarlık kredi sağlamıştır. Türk Eximbank, 2025 yılı için bu desteği 52 milyar dolara çıkarmayı hedeflemektedir.

Ayrıca, kredi garanti ve kefalet uygulamaları yoluyla ihracatçılarımızın her türlü finansman ihtiyacının giderilmesine katkı sağlamak ve finansmana erişim imkânlarını genişletmek amacıyla kurulan İhracatı Geliştirme A.Ş. (İGE A.Ş.) ile bugüne kadar ihracatçılarımızın 142,5 milyar TL’lik kredisine 124,6 milyar TL (27.06.2025 tarihi itibarıyla) kefalet imkânı sağlanmıştır. İGE A.Ş. tarafından 2025 yılında 70 milyar TL’lik bir kapasite artışının sağlanması ve yıl sonunda kümülatif olarak 160 milyar TL’lik kredi kefalet desteği sunulması planlanmaktadır.

Öte yandan; Bakanlığımız, Türk Eximbank ve İGE A.Ş.’nin 2022 yılında imzaladığı protokol ile hayata geçirilen prefinansman modeli, ihracatçılarımıza sunulan finansman olanaklarını önemli ölçüde güçlendirmiştir. Bu model sayesinde, proje, program ve statü bazlı destek başvuruları uygun görülen ihracatçılarımız, Türk Eximbank’a kredi başvurusu yaparak öncelikli değerlendirme sürecinden yararlanabilmektedir.

Ayrıca, Türk Ticaret Bankası, 2025 yılında ihracatçılarımıza 75 milyar TL toplam finansman desteği sağlamayı, şube sayısını 11’e, finansman desteği sağlanan ihracatçı sayısını 1.000’e çıkarmayı hedeflemektedir.

Diğer taraftan, finansmana erişim noktasında, Hazine ve Maliye Bakanlığı ile Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB) başta olmak üzere ilgili kurumlarımız ile koordinasyon içerisinde çalışmalar yürütülmektedir. Bu kapsamda yapılan değişiklikler ile; ihracat reeskont kredisi faiz oranlarının hesaplanmasında değişiklik yapılmış, hesaplamada politika faizinin belirli bir oranının esas alınması kararlaştırılmıştır. Bununla birlikte, TCMB tarafından 23 Ocak 2025, 6 Mart 2025 ve 17 Nisan 2025 tarihlerinde politika faizinde yapılan değişikliklerle, reeskont kredilerinin faiz maliyeti %28,98'e indirilmiştir.

Bunun yanında, 300 milyon TL olan reeskont kredilerinin günlük limiti önce 1,5 milyar TL'ye, daha sonra 3 milyar TL'ye, son olarak ise 4 milyar TL'ye çıkartılmış olup, artırılan limitin yaklaşık 1 milyar liralık kısmı tekstil, giyim, deri, ayakkabı gibi emek yoğun sektörlerle verilmektedir.

Kredi garanti kurumlarının kefaleti ile kredi başvurusunda bulunan firmalara azami 1,5 milyon dolar limit ile yabancı para cinsi reeskont kredisi kullanılabilmesi imkânı sağlanmıştır. Geçmiş yıllarda %80 seviyelerinde uygulanan ihracat bedellerinin TCMB'ye satış yükümlülüğü, önce %40; ardından %30 seviyesine indirilmişti. Söz konusu oran, 2025 yılı Mayıs ayı itibarıyla 31 Temmuz 2025 tarihine kadar %35 olarak belirlenmiştir.

Yurt dışı kaynaklı dövizlerin TCMB'ye satışını gerçekleştiren ihracatçı firmalara dönüşüm kuru üzerinden 31 Temmuz 2025 tarihine kadar TL'ye çevrilen tutarın %3'ü kadar döviz dönüşüm desteği sağlanmaktadır.

Bununla birlikte, İGE A.Ş. ve Hazine ve Maliye Bakanlığı kaynağıyla ihracatçılar için yeni kefalet destek paketleri sunmaya hazırlanmaktadır. Çok yakında çalışmalarını tamamlanacak olan yeni destek paketleriyle ihracatçılarımız, Türk lirası ve yabancı para krediler için yeni kefalet desteklerinden yararlanabilecektir. Toplamda 36 milyar TL'lik kredi hacmine karşılık gelecek kefalet desteğiyle ihracatçıların işletme sermayesi ihtiyaçlarını karşılamaya yanı sıra Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı bünyesindeki Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı (KOSGEB) ile yapılan iş birliği sayesinde dijital dönüşüm projelerine de kefalet desteği sağlanacaktır.

Öte yandan, finansmana erişim gücü çeken emek yoğun sektörlerimize yönelik olarak; tekstil, giyim, deri, ayakkabı gibi emek yoğun üretim yapan imalat sanayi sektörlerimizin rekabet güçlerini korumak amacıyla, bu sektörlerde faaliyet gösteren ve istihdamlarını koruyan KOBİ sınıfındaki işletmelerimize KOSGEB aracılığı ile çalışan başına aylık 2 bin 500 TL geri ödemesiz destek sağlanmaktadır.

Bununla birlikte, Bakanlığımız tarafından ihracatçılarımıza yönelik kapsamlı ticari verileri ve pazar analizi araçlarını sunan Kolay İhracat Platformu (KİP) ve E-Kolay İhracat Platformu (E-KİP) projeleri hayata geçirilmiştir. Söz konusu platformlar nezdinde, dış ticarete başlangıçtan dijital pazarlamaya ve destek mevzuatına uzanan geniş bir yelpazede eğitim içerikleri ücretsiz olarak sunulmaktadır. Yapay zekâ teknolojisiyle geliştirilen KİP ve E-KİP ile ihracat yapmak isteyen firmalara, hedef pazar önerileri, potansiyel ithalatçı bilgileri, sektör ve ülke analizleri, e-ihracatta pazar yeri analizleri gibi ihtiyaç duyulan her türlü bilgiyi tek noktadan sunan çevrimiçi danışmanlık hizmeti sağlanmaktadır.

Öte yandan, 2004 Sayılı İcra ve İflas Kanunu'nun 285'inci maddesine göre konkordato başvuruları; iflasa tabi olan borçlu için anılan Kanun'un 154'üncü maddesinin birinci veya ikinci fıkralarında yazılı yerdeki, iflasa tabi olmayan borçlu için yerleşim yerindeki Asliye Ticaret Mahkemesine yapılmaktadır.

Bu kapsamda, konkordato başvurularına ilişkin olarak Bakanlığımızda tutulan herhangi bir kayıt bulunmamakta olup, konkordato başvurusunda bulunan şirketlere ilişkin bilgiler için yetkili merci Adalet Bakanlığıdır.

Diğer taraftan, ticaret sicili kayıtları 238 ticaret sicili müdürlüğü tarafından münferit olarak tutulmakta ve bu kayıtlara ilişkin bütün belgeler de buralarda saklanmakta olup, ticaret sicili işlemleri Bakanlığımız bünyesindeki Merkezi Sicil Kayıt Sistemi (MERSİS) üzerinden

elektronik ortamda gerçekleştirilmektedir. MERSİS'te ticaret sicilinde tescil edilen ticaret şirketleri ile ticari işletmelere ilişkin bilgiler yer almakta olup, sistemde sektörlere göre veriler tutulmamaktadır.